

**ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ
ТА МЕТОДІВ РЕГУЛЮВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Остроушко М. В.

Науковий керівник: Чернуха В. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vitaly1963@ukr.net

Вступ. Процес реформ у перехідній економіці України, що затягнувся, часта зміна напрямів економічної політики вимагають оптимізації ролі держави (використання нею механізмів державного регулювання) у складних соціально-економічних умовах сучасності.

Мета дослідження. Визначення рівня впливу державного регулювання на стан фармацевтичної галузі України та його ролі у вирішенні соціально-економічних проблем лікарського забезпечення населення у сучасних умовах.

Матеріали та методи. У нашому дослідженні використовувалися різні методи, а саме, історичний, порівняльний, соціологічний (анкетування респондентів), статистичні методи, аналіз та синтез.

Результати дослідження. Політика державного регулювання економіки розвинених країн свідчить про те, що у механізмі регулювання беруть участь правові, адміністративні та економічні методи. Слід зазначити, що економічні методи державного регулювання є більш ефективними, але дають результати протягом певного періоду часу після їх введення. Правові та адміністративні методи дають результат відразу після їх введення, але вони не такі ефективні, як економічні.

У жовтні – листопаді 2021 року нами проводиться анкетування аптекних працівників з метою встановлення проблем впливу держави на регулювання фармацевтичної діяльності.

Попередні дані наших досліджень свідчать, що оцінюючи загальний вплив методів державного регулювання лікарського забезпечення населення, респонденти відзначили їхню малоефективність (40%). З напрямів реформування державного регулювання фармацевтичної діяльності в Україні респонденти віддали перевагу вдосконаленню вже чинних механізмів державного регулювання фармацевтичної галузі – 44%

Висновки. Оптимальне співвідношення ефективності та вартості лікування при раціональному витрачанні бюджетних коштів є основною метою державного регулювання у галузі лікарського забезпечення. Економічна доступність лікарських засобів, що реалізуються через систему відшкодування витрат на ліки – це можливість задовольнити потреби всіх пацієнтів (включаючи соціально незахищені групи населення).

ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Плюта Я. М.

Науковий керівник: Овакімян О. С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Право на отримання якісної медичної допомоги – одне з основних прав людини. Загальновизнано, що кожен громадянин може реалізувати це право в необхідному для нього

обсязі. Іншою стороною питання забезпечення реалізації даного права є доступність лікарських засобів для проведення фармакотерапії, в тому числі, профілактики та лікування захворювань.

Мета дослідження. Полягає в проведенні аналізу підходів щодо визначення доступності лікарських засобів.

Матеріали та методи. При проведенні дослідження застосовано метод аналізу відкритих джерел, метод системного аналізу.

Результати дослідження. Важливим моментом є те, що доступність лікарських засобів для лікування хвороби – це важливий показник розвитку системи охорони здоров'я країни.

Існує широкий спектр підходів щодо визначення доступності лікарських засобів. Сутність поняття розкривається через два основні аспекти: фізичну й соціально-економічну доступність.

Фізична доступність – пропозиція населенню якісних ліків у потрібній кількості й асортименті. Забезпечення фізичної доступності відбувається за допомогою власного виробництва лікарських засобів, їх імпорту та системи реалізації насамперед через аптечну мережу.

Соціально-економічна доступність – купівельна спроможність населення й ефективне використання наявних фінансових ресурсів державою. Включає систему формування попиту на лікарські засоби (асортимент, якість і кількість ліків, необхідних для охорони здоров'я населення); вартість ліків і фактори, що впливають на ціну (політику формування цін, створення конкурентного середовища на фармацевтичному ринку); цілеспрямований відбір, раціональне призначення й використання лікарських засобів (створення та впровадження протоколів і стандартів лікування, формулярної системи); систему державної компенсації витрат населення на ліки.

В роботах Мнушко З. М., Тіманюк І. В. описано існуючу структуру доступності лікарських засобів, яку доповнено складовими маркетингової та технологічної доступності.

Маркетингова доступність об'єднує систему формування попиту і інформаційний банк даних. Інформація, що потрапляє в інформаційний банк даних, накопичується при проведенні досліджень за трьома основними складовими: аналіз асортименту лікарських засобів, аналіз та прогноз ємності ринку і аналіз та моделювання поведінки споживачів.

Технологічна доступність передбачає відпуск лікарських засобів за рецептом, без рецепту лікаря, на вимогу ЛПЗ тощо.

Висновки. На основі проведеного аналізу описано основні підходи щодо визначення доступності лікарських засобів. Своєчасне і якісне забезпечення населення лікарськими засобами є однією з найважливіших задач української охорони здоров'я, яка є особливою сферою соціальної політики держави щодо забезпечення громадян медичною та фармацевтичною допомогою.